

Inspiration for Djursland: "Lavet på Saaremaa"

LAG-Djursland aftalte på sidste bestyrelsesmøde at "stikke en finger i jorden" hos de to kommuner og erhvervsorganisationer på Djursland. For at høre, om et lokalt kvalitetsmærke for produkter fra Djursland er en mulighed?

Inspirationen kommer fra et lokalområde med et sådant mærke, med klar værdi for lokale erhverv og for området: Mærket "Saaremaa Ehtne" (lavet på Saaremaa) fra øen af samme navn i Estland. Øen er ca dobbelt så stor som Djursland med ca. halvt så mange indbyggere. Saaremaa kommune er den estiske partner i GoCore-samarbejdet med i alt seks EU-lande. GoCore er et EU-projekt om borgerinddragelse i landdistrikter, hvor Syddjurs kommune er dansk partner (Norddjurs kommune og LAG-Djursland har tilsluttet sig). De øvrige parter er fra Estland, Holland, Italien, Portugal og Ungarn.

117 virksomheder på øen er med i organiseringen bag mærket, som blev oprettet af iværksættere i 2012, og i dag administreres af LAG-Saaremaa.

LAG-Djursland er bekendt med, at flere initiativer for mærkning, bl.a. om lokale fødevarer "Smag på Djursland", ikke er lykkedes. Alligevel kan notatet forhåbentlig bruges til overvejelse for kommuner og erhvervsorganisationer. Når nu der viser sig et mærke, der virker i et EU-land, foreslår vi ideen vurderes på ny af erhverv og kommuner på Djursland. Det er ikke en opgave, som LAG-Djursland har ambition om selv at løfte eller administrere.

Sammenligning af Saaremaa og Djursland

Saaremaa ligger i Østersøen en times sejlads vest for "Fastlands-Estland". Øen er tyndt befolket og har udkantsproblemer med fraflytning. Turisterhvervet er det mest udbredte, med besøgende fra hele Baltikum, Finland, Tyskland og før Ukraine-boycot Rusland. Fiskeri har været en vigtig sektor, men er i stærk tilbagegang. Uddannelsesmuligheder og – steder er begrænsede, langt færre end på Djursland. Det er jobmuligheder for faglærte og i vidensfag også. Men der er et stærkt fokus på identitet og samarbejde, og der er en vis modstrøm af tilflytning af børnefamilier og ressourcpersoner, der tilvælger at bo i en mindre by eller på landet. Kuuresaa er hovedbyen på øen, hvor mange småkommuner for få år siden blev lagt sammen til én. I de tidligere småkommuner fortsætter en slags distriktsråd og en forperson med lokale beføjelser, og en lokal kommunal medarbejder, lidt a la borgerservice. Estland er m.h.t. IT og megen anden teknologi ganske højtudviklet. Et overset land, som vi kan lære af. LAG-Saaremaa omfatter hele øen plus en anden og

mindre ø tæt på fastlandet, og LAG-Saaremaa har stærkere organisation og flere handlemuligheder end LAG her hos os.

Der er stærk sammenhængskraft, men også mere lokal afhængighed på øen her. Pendling er jo udbredt her på halvøen Djursland, men sværere på en ø 1 time fra fastlandet.

På Saaremaa mærkets hjemmeside er mærket nærmere beskrevet, desværre kun på estisk. Det følgende er en Google-translate oversættelse fra hjemmesiden:

<https://pood.ehtne.ee>

"Lavet på Saaremaa (Google-translate oversættelse fra <https://pood.ehtne.ee>)

Siden slutningen af 2012 har iværksættere på Saaremaa brugt en etiket med teksten "Saaremaa EHTNE" på deres produkter. Dette er navnet på den regionale etiket, som giver forbrugerne en god mulighed for nemt at finde og genkende et produkt, der er fremstillet på Saaremaa, i en butik, på et marked eller på en restaurant.

Saaremaa EHTNE-mærket bekræfter, at produktet er fremstillet på Saaremaa. AS Saaremaa Piimatööstus, Nantecom Saaremaa Delifood OÜ, Saaremaa Lihatööstus OÜ, Saare Leib OÜ, Karja Pagariäri OÜ og Ösel Fish OÜ var blandt de første til at mærke deres produkter med Saaremaa-mærket. Flere og flere producenter, store som små, har sluttet sig til dem. Igen, så forbrugerne kan være sikre på, at det, de køber, virkelig er et produkt af Saaremaa-kvalitet.

Saaremaa har et rent miljø og aktive mennesker - derfor fremstilles der traditionelt ting af høj kvalitet. Vi ved, at Saaremaa-produkter har værdi i forbrugernes øjne både på Saaremaa, i andre dele af Estland og længere væk..... Når forbrugerne køber et produkt med mærket, kan de være sikre på, at det virkelig er fremstillet på Saaremaa. En oversigt over brugerne af mærket kan findes på hjemmesiden www.ehtne.ee

Med Saaremaas gæster i tankerne mærker cateringvirksomheder på Saaremaa også retter lavet af Saaremaas fødevarer med det samme mærke på deres menuer.På denne måde kan de, der ønsker det, prøve retter på disse restauranter, der giver en fornemmelse af den sande smag af Saaremaa.

Serviceudbydere på Saaremaa er også begyndt at bruge mærket - for eksempel tilbyder Saaremaa EHTNE eventyrparken Hallikivi."....

August 2025. Mads Nikolajsen, LAG-Djurslands bestyrelse.

Relevante kontakter:

Leder af LAG-Saaremaa: Aivar Kalle: aivar.kalle@skk.ee +37256639943

Kontakter i Saaremaa kommune: Ingrid Tilts, +372 5202646 ingrid.tilts@saaremaavald.ee og **Jaanika Tiitson** <jaanika.tiitson@saaremaavald.ee> (Jaanika kan dansk).

Modtaget 27-08-2025

Syddjurs kommunes GoCorekontakt: **Alette Skov-Hansen**, 20462522 alsh@syddjurs.dk

